

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ – ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Μετά την ολοκλήρωση της εφαρμογής των βραχυχρόνιων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους στο τέλος του προηγούμενου έτους, το Eurogroup της 22^{ας} Ιουνίου 2018 εξειδίκευσε τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης, τα οποία ενισχύουν περαιτέρω τη βιωσιμότητα του ελληνικού δημοσίου χρέους, προκειμένου οι ετήσιες μiktές χρηματοδοτικές ανάγκες (GFN ratio) να παραμένουν κάτω του 15% ως ποσοστό του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα και κάτω του 20% μακροπρόθεσμα. Τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους περιλαμβάνουν την πλήρη κατάργηση από το 2018 του περιθωρίου επιτοκίου του δανείου για την επαναγορά χρέους του 2012, τη χρήση από το 2017 των κερδών από τα ελληνικά ομόλογα «ANFA» και «SMP» για τη μείωση των μiktών χρηματοδοτικών αναγκών, περιλαμβανομένων και των κερδών του έτους 2014 και την περαιτέρω εξομάλυνση των λήξεων των δανείων του EFSF μέσω της επιμήκυνσης της μέσης σταθμικής τους διάρκειας και της αναβολής πληρωμής τόκων κατά δέκα επιπλέον έτη.

Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα προβλέπεται η ενεργοποίηση ενός μηχανισμού αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων αναφορικά με το χρέος, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του με την εφαρμογή επιπλέον μέτρων ελάφρυνσης, όπως περαιτέρω εξομάλυνση των λήξεων των δανείων του EFSF, καθώς επίσης και περαιτέρω σταθεροποίηση των επιτοκίων τους και αναβολή πληρωμής τόκων έτσι ώστε να ικανοποιείται ο δείκτης των ετήσιων μiktών χρηματοδοτικών αναγκών (GFN ratio).

Οι χρηματοδοτικές ανάγκες του Ελληνικού Δημοσίου (ΕΔ) κατά τη διάρκεια του 2018 καλύφθηκαν από μακροπρόθεσμα δάνεια συνολικού ύψους 21.700 εκατ. ευρώ που εκταμειύθηκαν από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM), κοινοπρακτική έκδοση ομολόγου σταθερού επιτοκίου, επταετούς διάρκειας, ύψους 3.000 εκατ. ευρώ και αναχρηματοδότηση βραχυπρόθεσμου χρέους. Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός του ΕΔ πραγματοποιήθηκε μέσω εκδόσεων εντόκων γραμματίων τρίμηνης, εξάμηνης και ετήσιας διάρκειας (για πρώτη φορά μετά τον Απρίλιο του 2010), καθώς επίσης και μέσω πράξεων διαχείρισης ταμειακής ρευστότητας υπό τη μορφή repo agreements, τις οποίες συνάπτει ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) για την αξιοποίηση των διαθεσίμων, κυρίως, των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Με την εκταμίευση της τελευταίας δόσης από τον ESM ύψους 15.000 εκατ. ευρώ ολοκληρώθηκε το τρίτο πρόγραμμα στήριξης της ελληνικής οικονομίας, στις 20 Αυγούστου 2018, ενισχύοντας σημαντικά τα ταμειακά διαθέσιμα ασφαλείας (cash buffer), τα οποία σε συνδυασμό με τα υπάρχοντα διαθέσιμα εκτιμάται ότι, κάτω από τις πλέον αντίξοες συνθήκες, μπορούν να καλύψουν τις χρηματοδοτικές ανάγκες του ΕΔ μέχρι και τα τέλη του 2020. Η δημιουργία ταμειακών διαθεσίμων ασφαλείας είχε ως αποτέλεσμα μία προσωρινή αύξηση του δημοσίου χρέους για το 2018.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2018, το σύνολο των ευρωπαϊκών δανείων του πρώτου, δεύτερου και τρίτου προγράμματος στήριξης (GLF, EFSF, ESM) ανήλθε σε 243.682,3 εκατ. ευρώ, ενώ τα ανεξόφλητα δάνεια προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διαμορφώθηκαν σε 10.172,4 εκατ. ευρώ.

1. Χρέος Κεντρικής Διοίκησης και Γενικής Κυβέρνησης

Το χρέος της Κεντρικής Διοίκησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 357.250 εκατ. ευρώ ή 192,4% ως ποσοστό του ΑΕΠ στο τέλος του 2018, έναντι 328.704 εκατ. ευρώ ή 182,4% ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2017. Η αύξηση αυτή είναι προσωρινή και οφείλεται στη δημιουργία των ταμειακών διαθεσίμων ασφαλείας (cash buffer).

Το 2019 το ύψος του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί στα 346.200 εκατ. ευρώ ή 179,6% ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 12,8 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2018 (πίνακας 4.1).

Το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 335.000 εκατ. ευρώ ή 180,4% ως ποσοστό του ΑΕΠ στο τέλος του 2018, έναντι 317.414 εκατ. ευρώ ή 176,1% ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2017. Το 2019 το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί στα 323.500 εκατ. ευρώ ή 167,8% ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 12,6 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2018 (πίνακας 4.2).

Πίνακας 4.1 Σύνθεση χρέους Κεντρικής Διοίκησης (σε εκατ. ευρώ)				
	2016	2017	2018*	2019**
A. Ομόλογα	56.717	50.457	51.540	44.650
Ομόλογα στην αγορά εσωτερικού	54.354	48.681	49.778	42.954
Ομόλογα στις αγορές εξωτερικού	2.277	1.717	1.732	1.696
Τιτλοποιήσεις στο εξωτερικό	86	59	30	0
B. Βραχυπρόθεσμοι Τίτλοι	14.890	14.943	15.200	14.000
Έντοκα Γραμμάτια	14.890	14.943	15.200	14.000
Γ. Δάνεια	243.388	248.373	267.510	264.550
Δάνεια Τραπεζής Ελλάδος	3.321	2.849	2.376	1.904
Λοιπά Δάνεια Εσωτερικού	188	247	229	211
Ειδικά και Διακρατικά Δάνεια	7.480	7.993	7.685	7.361
Δάνεια Μηχανισμού Στήριξης	227.660	232.959	253.054	251.075
Λοιπά Δάνεια Εξωτερικού	4.739	4.325	4.166	3.999
Δ. Βραχυπρόθεσμα δάνεια	11.363	14.931	23.000	23.000
Πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos)	11.363	14.931	23.000	23.000
E. Σύνολο χρέους Κεντρικής Διοίκησης (A+B+Γ+Δ)	326.358	328.704	357.250	346.200
(ως % του ΑΕΠ)	184,9%	182,4%	192,4%	179,6%
ΑΕΠ	176.488	180.218	185.658	192.749

* Εκτιμήσεις ** Προβλέψεις

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Πίνακας 4.2 Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (σε εκατ. ευρώ)				
	2016	2017	2018*	2019**
A. Χρέος Κεντρικής Διοίκησης	326.358	328.704	357.250	346.200
B Χρέος ΝΠ, κέρματα κ.λπ. μείον επενδύσεις σε τίτλους ΕΔ	607	-467	-5.650	-5.700
Γ. Χρέος Κεντρικής Κυβέρνησης κατά ESA (A+B)	326.965	328.237	351.600	340.500
Δ Χρέος ΟΤΑ, ΟΚΑ μείον ενδοκυβερνητικό χρέος	-11.954	-10.823	-16.600	-17.000
E. Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (Γ+Δ)	315.011	317.414	335.000	323.500
(ως % του ΑΕΠ)	178,5%	176,1%	180,4%	167,8%
ΑΕΠ	176.488	180.218	185.658	192.749

* Εκτιμήσεις ** Προβλέψεις

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

2. Εξέλιξη δημόσιου χρέους Γενικής Κυβέρνησης

Το χρέος της γενικής κυβέρνησης από 31/12/2017 μέχρι 31/12/2018 εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 17.586 εκατ. ευρώ, ενώ για το διάστημα από 31/12/2018 μέχρι 31/12/2019 το χρέος της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται ότι θα μειωθεί κατά 11.500 εκατ. ευρώ. Η αύξηση του χρέους γενικής κυβέρνησης κατά το 2018 οφείλεται στη δημιουργία ταμειακών διαθεσίμων ασφαλείας (cash buffer), εκ των οποίων θα γίνει μερική χρήση το 2019 (πίνακας 4.3).

Πίνακας 4.3 Εξέλιξη δημόσιου χρέους Γενικής Κυβέρνησης (σε εκατ. ευρώ)			
	2018*	2019**	Διαφορά 2019-2018
	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
Ταμειακό αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης	1.810	-1.320	-3.130
Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA	-1.171	-1.132	39
Εθνικολογιστικές προσαρμογές Γενικής Κυβέρνησης	2.981	-188	-3.169
Αυξήσεις ΜΚ εταιρειών, συμμετοχή στην ΕΤΕπ, κ.λπ.	160	340	180
Μεταβολή διαθεσίμων	17.160	-9.150	-26.310
Πώληση μετοχών κ.λπ.	-838	-1.135	-297
Έσοδα από επενδύσεις σε τίτλους φορέων Γενικής Κυβέρνησης	-753	-286	467
Προσαρμογές στο άρτιο, λοιπές προσαρμογές	47	51	4
Μεταβολή από προηγούμενο έτος	17.586	-11.500	-29.086
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης	335.000	323.500	-11.500
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης ως % του ΑΕΠ	180,4%	167,8%	-12,6%
ΑΕΠ	185.658	192.749	

* Εκτιμήσεις **Προβλέψεις

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

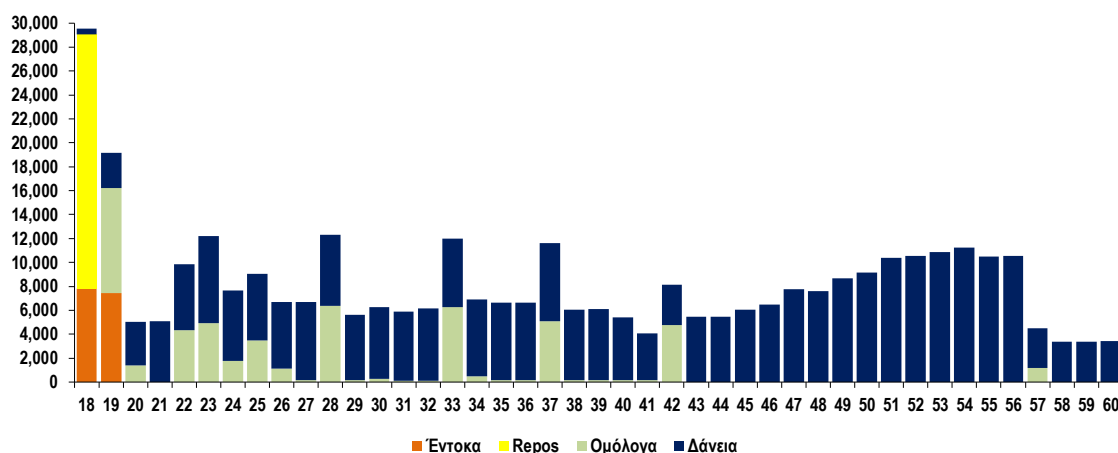
3. Δομή και χαρακτηριστικά του χρέους Κεντρικής Διοίκησης

Ο χρονικός ορίζοντας των λήξεων του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης στις 30 Σεπτεμβρίου 2018 εκτείνεται μέχρι το έτος 2060. Η αδυναμία προσφυγής για δανεισμό στις αγορές από τον Μάιο του 2010, είχε ως αποτέλεσμα τη δραστική μείωση των ομολόγων και την αντικατάστασή τους με δάνεια (πίνακας 4.4, διάγραμμα 4.1). Η αναλογία αυτή αναμένεται να αντιστραφεί σταδιακά τα επόμενα έτη με την περαιτέρω δανειοδότηση του ΕΔ μέσω των αγορών.

Πίνακας 4.4 Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της Κεντρικής Διοίκησης την 30/9/2018 (σε εκατ. ευρώ)											
Έτος	Έντοκα γραμμάτια	Συμφωνίες Επαναγοράς (Repos)	Ομόλογα	Δάνεια από ΔΝΤ (μετά swap)	Δάνεια από χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης (GLF)	Δάνεια από EFSF & ESM	Δάνεια από Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΙΒ)	Δάνεια από Τράπεζα Ελλάδος	Λοιπά δάνεια	Σύνολο	Ποσοστό απόσβεσης
2018	7.839,2	21.212,5	0,0	435,8	0,0	0,0	41,1	2,2	3,6	29.534,5	8,30%
2019	7.444,1	0,0	8.778,3	1.983,1	0,0	0,0	324,3	472,2	181,3	19.183,2	5,39%
2020	0,0	0,0	1.366,4	1.983,1	706,3	0,0	331,3	472,2	181,1	5.040,4	1,42%
2021	0,0	0,0	0,0	1.983,1	2.073,8	0,0	374,8	472,2	186,0	5.089,9	1,43%
2022	0,0	0,0	4.312,2	1.850,4	2.645,0	0,0	376,6	472,2	191,1	9.847,5	2,77%
2023	0,0	0,0	4.906,4	1.294,6	2.645,0	2.302,5	376,9	486,8	196,5	12.208,6	3,43%
2024	0,0	0,0	1.750,9	284,4	2.645,0	2.302,5	384,5	0,0	308,1	7.675,4	2,16%
2025	0,0	0,0	3.484,9	0,0	2.645,0	2.302,5	391,6	0,0	207,7	9.031,7	2,54%
2026	0,0	0,0	1.149,0	0,0	2.645,0	2.302,5	392,6	0,0	213,5	6.702,6	1,88%
2027	0,0	0,0	160,6	0,0	2.645,0	2.302,5	1.356,6	0,0	219,6	6.684,3	1,88%
2028	0,0	0,0	6.346,0	0,0	2.645,0	2.396,7	702,7	0,0	225,8	12.316,2	3,46%
2029	0,0	0,0	164,8	0,0	2.645,0	2.396,7	158,6	0,0	232,2	5.597,3	1,57%
2030	0,0	0,0	254,1	0,0	2.645,0	2.396,7	720,0	0,0	238,8	6.254,7	1,76%
2031	0,0	0,0	129,0	0,0	2.645,0	2.396,7	457,8	0,0	245,7	5.874,2	1,65%
2032	0,0	0,0	126,2	0,0	2.645,0	2.396,7	756,2	0,0	252,7	6.176,8	1,74%
2033	0,0	0,0	6.238,1	0,0	2.645,0	2.396,7	445,4	0,0	253,5	11.978,8	3,37%
2034	0,0	0,0	468,3	0,0	2.645,0	3.523,0	26,4	0,0	260,2	6.922,9	1,94%
2035	0,0	0,0	144,4	0,0	2.645,0	3.540,4	32,5	0,0	259,0	6.621,3	1,86%
2036	0,0	0,0	166,2	0,0	2.645,0	3.557,8	20,3	0,0	267,0	6.656,3	1,87%
2037	0,0	0,0	5.083,7	0,0	2.645,0	3.575,2	16,0	0,0	275,1	11.595,0	3,26%
2038	0,0	0,0	146,9	0,0	2.645,0	3.271,9	9,5	0,0	0,0	6.073,3	1,71%
2039	0,0	0,0	135,1	0,0	2.645,0	3.289,3	9,5	0,0	0,0	6.078,9	1,71%
2040	0,0	0,0	141,9	0,0	1.938,8	3.306,7	9,5	0,0	0,0	5.396,8	1,52%
2041	0,0	0,0	136,8	0,0	571,3	3.327,5	9,5	0,0	0,0	4.045,1	1,14%
2042	0,0	0,0	4.767,4	0,0	0,0	3.348,4	0,3	0,0	0,0	8.116,0	2,28%
2043	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5.443,3	0,3	0,0	0,0	5.443,6	1,53%
2044	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5.464,2	0,3	0,0	0,0	5.464,5	1,54%
2045	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6.068,4	0,3	0,0	0,0	6.068,7	1,71%
2046	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6.489,3	0,3	0,0	0,0	6.489,6	1,82%
2047	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7.760,2	0,3	0,0	0,0	7.760,5	2,18%
2048	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7.581,1	0,1	0,0	0,0	7.581,1	2,13%
2049	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8.651,9	0,0	0,0	0,0	8.651,9	2,43%
2050	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9.176,3	0,0	0,0	0,0	9.176,3	2,58%
2051	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10.365,1	0,0	0,0	0,0	10.365,1	2,91%
2052	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10.529,7	0,0	0,0	0,0	10.529,7	2,96%
2053	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10.861,0	0,0	0,0	0,0	10.861,0	3,05%
2054	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11.220,3	0,0	0,0	0,0	11.220,3	3,15%
2055	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10.518,4	0,0	0,0	0,0	10.518,4	2,95%
2056	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10.544,4	0,0	0,0	0,0	10.544,4	2,96%
2057	0,0	0,0	1.181,7	0,0	0,0	3.332,8	0,0	0,0	0,0	4.514,5	1,27%
2058	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3.358,7	0,0	0,0	0,0	3.358,7	0,94%
2059	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3.377,0	0,0	0,0	0,0	3.377,0	0,95%
2060	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3.407,4	0,0	0,0	0,0	3.407,4	0,96%
Σύνολο	15.283,3	21.212,5	51.539,4	9.814,6	52.900,0	190.782,3	7.725,7	2.377,8	4.398,5	356.034,1	100,00%

Σημ.: Δεν περιλαμβάνεται η επιμήκυνση των δανείων του EFSF που συμφωνήθηκε στο Eurogroup της 22-6-2018.

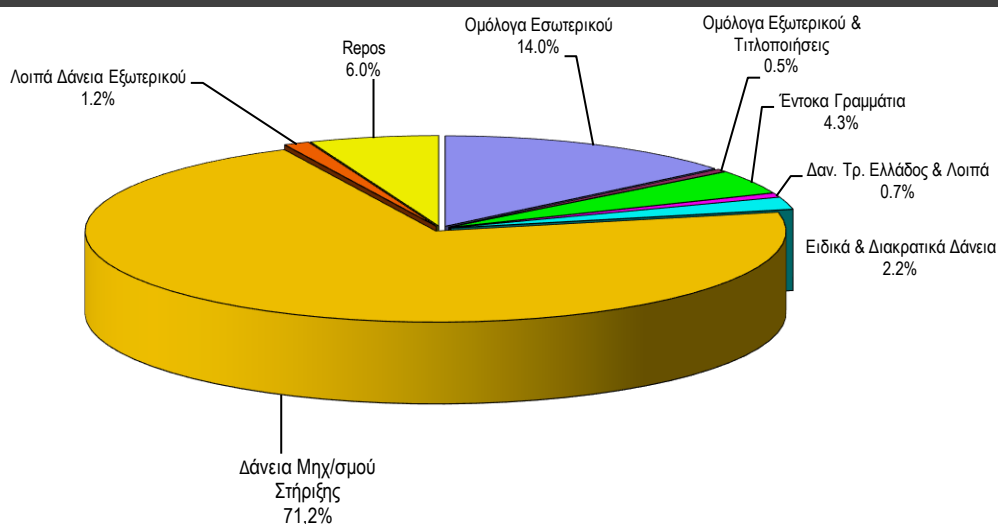
**Διάγραμμα 4.1 Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της Κεντρικής Διοίκησης
την 30/9/2018
(σε εκατ. ευρώ)**

Σημ.: Δεν περιλαμβάνεται η επιμήκυνση των δανείων του EFSF που συμφωνήθηκε στο Eurogroup της 22-6-2018.
Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Επισημαίνεται ότι στις 30/09/2018 το ύψος των ομολόγων του ΕΔ αποτελούσε το 14,0% του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης (έναντι 91,0% το 2009), ενώ τα δάνεια που ελήφθησαν από τον Μηχανισμό Στήριξης αποτελούν πλέον το 71,2% του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης (διάγραμμα 4.2).

**Διάγραμμα 4.2 Σύθεση χρέους Κεντρικής Διοίκησης
την 30/9/2018**

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Η μέση υπολειπόμενη φυσική διάρκεια του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης ήταν 6,3 έτη το 2011, ενώ στις 30/9/2018 είχε σχεδόν τριπλασιαστεί και διαμορφώθηκε στα 18,54 έτη (πίνακας 4.5).

Πίνακας 4.5 Μέση υπολειπόμενη φυσική διάρκεια χρέους Κεντρικής Διοίκησης			
Ημερομηνία	Μέση Διάρκεια σε έτη		
	Χρέος σε ευρώ	Χρέος εκτός ζώνης ευρώ	Συνολικό χρέος
31/12/2011	6,28	3,21	6,30
31/12/2012	15,72	2,36	15,29
31/12/2013	16,54	3,76	16,02
31/12/2014	16,70	4,20	16,16
31/12/2015	17,21	4,28	16,76
31/12/2016	17,00	3,73	16,60
31/12/2017	18,74	3,01	18,32
30/09/2018	18,89	2,59	18,54

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Στις 30/09/2018, ποσοστό 77,6% του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης είχε υπολειπόμενη φυσική διάρκεια μεγαλύτερη των πέντε ετών, λόγω της επιμήκυνσης των δανείων του Μηχανισμού Στήριξης και της έκδοσης νέων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στο πλαίσιο της ανταλλαγής ομολόγων (PSI) (πίνακας 4.6).

Πίνακας 4.6 Χρέος Κεντρικής Διοίκησης ως προς την υπολειπόμενη φυσική διάρκεια (%)	
Διάρκεια	30/09/2018
Βραχυπρόθεσμο (μέχρι 1 έτος)	13,0%
Μεσοπρόθεσμο (1 έως 5 έτη)	9,4%
Μακροπρόθεσμο (άνω των 5 ετών)	77,6%
Σύνολο	100,0%

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

4. Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους Κεντρικής Διοίκησης

Οι δαπάνες εξυπηρέτησης του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης το 2018 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν σε 13.249 εκατ. ευρώ, έναντι 101.642 εκατ. ευρώ το έτος 2017 (πίνακας 4.7). Το ιδιαίτερα υψηλό μέγεθος των δαπανών εξυπηρέτησης χρέους Κεντρικής Διοίκησης κατά το 2017

οφείλεται στην εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους και στην ανταλλαγή των ομολόγων.

**Πίνακας 4.7 Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους Κεντρικής Διοίκησης
(σε εκατ. ευρώ)**

Έτος	Χρεολύσια			Τόκοι			Παράλληλες δαπάνες	Τόκοι και παραλ. δαπάνες	Γενικό σύνολο
	Συναλ.	Εθν. νομ.	Σύνολο	Συναλ.	Εθν. νομ.	Σύνολο			
			(1)			(2)	(3)	(2+3)	(1+2+3)
1997	3.057	7.088	10.145	1.348	7.461	8.809	308	9.117	19.262
1998	3.550	6.132	9.682	1.625	7.393	9.018	170	9.188	18.870
1999	2.682	6.569	9.251	1.532	7.758	9.290	101	9.391	18.642
2000	4.640	8.491	13.131	1.922	7.577	9.499	58	9.557	22.688
2001	2.566	9.052	11.618	719	8.570	9.289	39	9.328	20.946
2002	2.397	17.883	20.280	391	8.144	8.535	59	8.594	28.874
2003	1.204	19.559	20.763	180	9.028	9.208	70	9.278	30.041
2004	667	17.777	18.444	85	9.198	9.283	72	9.355	27.799
2005	751	19.628	20.379	108	9.508	9.616	71	9.687	30.066
2006	65	16.524	16.589	92	9.349	9.441	56	9.497	26.086
2007	43	22.152	22.195	74	9.583	9.657	71	9.728	31.923
2008	424	25.822	26.246	82	11.052	11.134	72	11.206	37.452
2009	375	28.760	29.135	39	12.145	12.184	141	12.325	41.460
2010	159	19.390	19.549	104	12.873	12.977	246	13.223	32.772
2011	-129	28.976	28.847	372	15.758	16.130	218	16.348	45.195
2012	-1.353	25.261	23.908	603	11.530	12.133	631	12.764	36.672
2013	2.110	10.647	12.757	848	5.173	6.021	150	6.171	18.928
2014	2.367	22.453	24.820	955	4.573	5.528	82	5.610	30.430
2015	3.242	23.981	27.223	760	5.040	5.800	178	5.978	33.201
2016	1.159	6.401	7.560	426	5.162	5.588	55	5.643	13.203
2017	790	94.575	95.365	370	5.838	6.208	69	6.277	101.642
2018*	1.329	6.257	7.586	344	5.176	5.520	143	5.663	13.249

* Εκτιμήσεις

- Σημειώσεις:
- α) Από το 2008 και εξής περιλαμβάνονται και οι δαπάνες προσαρμογών ESA 95.
 - β) Δεν περιλαμβάνονται εξοφλήσεις βραχυπρόθεσμου χρέους (έντοκα γραμμάτια ιδιωτικού τομέα, βραχυπρόθεσμοι τίτλοι εξωτερικού, ταμειακές διευκολύνσεις και *gepos*), οι οποίες εμφανίζονται στον πίνακα 4.8.
 - γ) Από το 2012 στις παράλληλες δαπάνες περιλαμβάνονται και προμήθειες εκταμίευσης δανείων από το ΕΤΧΣ και ΕΜΣ
 - δ) Οι δαπάνες είναι μετά SWAP.
 - ε) Η αύξηση των χρεολυσίων το 2017 οφείλεται στην εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων και στις ανταλλαγές ομολόγων.

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Οι δαπάνες για εξόφληση βραχυπρόθεσμων τίτλων του ΕΔ, οι οποίες από το 2011 έως το 2013 περιλαμβάνουν μόνο έντοκα γραμμάτια ιδιωτικού τομέα, ενώ από το 2014 περιλαμβάνουν και *gepos*, εκτιμάται ότι το 2018 θα διαμορφωθούν σε 784.670 εκατ. ευρώ, έναντι 566.998 εκατ. ευρώ το 2017 (πίνακας 4.8).

Σημειώνεται ότι οι δαπάνες εξόφλησης εντόκων γραμματίων και *gepos* αφορούν τις συνολικές ετήσιες εξοφλήσεις, οι οποίες αναχρηματοδοτούνται με νέες αντίστοιχες εκδόσεις, δεδομένου ότι το υφιστάμενο συνολικό ύψος των ΕΓΕΔ δεν ξεπερνά τα 15.200 εκατ. ευρώ και το υφιστάμενο υπόλοιπο των *gepos* δεν ξεπερνά τα 23.000 εκατ. ευρώ.

**Πίνακας 4.8 Εξοφλήσεις βραχυπρόθεσμου χρέους
(σε εκατ. ευρώ)**

Έτος	Έντοκα γραμμάτια ιδιωτικού τομέα	Βραχυπρόθεσμοι τίτλοι εξωτερικού ⁽¹⁾ – Βραχυπρόθεσμο δάνεια ⁽²⁾	Σύνολο
2010	17.974	4.627	22.601
2011	33.395	0	33.395
2012	47.008	0	47.008
2013	44.703	0	44.703
2014	40.558	88.549	129.107
2015	40.457	699.971	740.428
2016	40.941	490.322	531.263
2017	41.087	525.911	566.998
2018*	34.670	750.000	784.670

* Εκτιμήσεις

⁽¹⁾ Euro Commercial Paper (ECP)⁽²⁾ Από το 2008 περιλαμβάνονται οι βραχυπρόθεσμες ταμειακές διευκολύνσεις και από το 2014 γeros.

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, οι δαπάνες για τόκους του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης διαμορφώνονται κοντά στα επίπεδα των 5.500-6.500 εκατ. ευρώ, ήτοι σε ποσοστό 3%-3,4% του ΑΕΠ (πίνακας 4.9).

**Πίνακας 4.9 Ύψος δαπανών για τόκους χρέους Κεντρικής Διοίκησης
(ποσά σε εκατ. ευρώ)**

	2014	2015	2016	2017	2018*	2019**
Τόκοι προ Swap	5.341	5.306	5.077	5.693	4.670	5.600
Τόκοι μετά Swap	5.528	5.800	5.588	6.208	5.520	6.600
Τόκοι μετά Swap ως % του ΑΕΠ	3,1%	3,3%	3,2%	3,4%	3,0%	3,4%

* Εκτιμήσεις ** Προβλέψεις

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

5. Η ενοποιημένη αγορά ευρωομολόγων

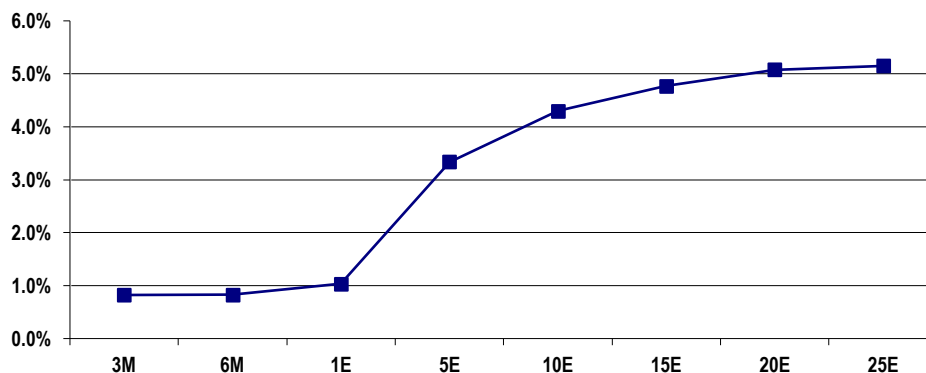
Από τα τέλη Οκτωβρίου του 2017 το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης (quantitative easing) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αναπροσαρμόστηκε, με τις μηνιαίες αγορές ομολόγων να διαμορφώνονται σε 30 δισ. ευρώ έως τον Σεπτέμβριο του 2018. Οι συνολικές αγορές κρατικών χρεογράφων από την έναρξη του προγράμματος, τον Μάρτιο του 2015, έχουν ήδη ξεπεράσει τα 2,1 τρισ. ευρώ. Οι αποδόσεις των βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων τίτλων των χωρών του στενού πυρήνα της ευρωζώνης κινούνται και φέτος σε αρνητικά επίπεδα, ενώ οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων τους εξακολουθούν να διαμορφώνονται κάτω του 1%.

6. Αγορά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου

Το βραχυχρόνιο κόστος δανεισμού του ΕΔ, όπως αποτυπώνεται στις δημοπρασίες εντόκων γραμματίων 13, 26 και 52 εβδομάδων, κινείται κοντά σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Στις δημοπρασίες του Σεπτεμβρίου του 2018 αυτό διαμορφώθηκε στο 0,65% για τα τρίμηνα, 0,85% για τα εξάμηνα και 1,09% για τα ετήσια έντοκα γραμμάτια, γεγονός που οφείλεται στη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος μετά την ολοκλήρωση της τέταρτης αξιολόγησης και την εκταμίευση της τελευταίας δόσης από τον ESM, καθώς επίσης και στην περαιτέρω βελτίωση του σχήματος της ελληνικής καμπύλης αποδόσεων, μετά την επιτυχημένη έξοδο της χώρας στις αγορές τον Φεβρουάριο του 2018.

Η καμπύλη αποδόσεων του ΕΔ εμφανίζει θετική κλίση τόσο για βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες, όσο και για μακροπρόθεσμες διάρκειες, μέχρι 25 έτη (διάγραμμα 4.3).

Διάγραμμα 4.3 Καμπύλη αποδόσεων τίτλων Ελληνικού Δημοσίου

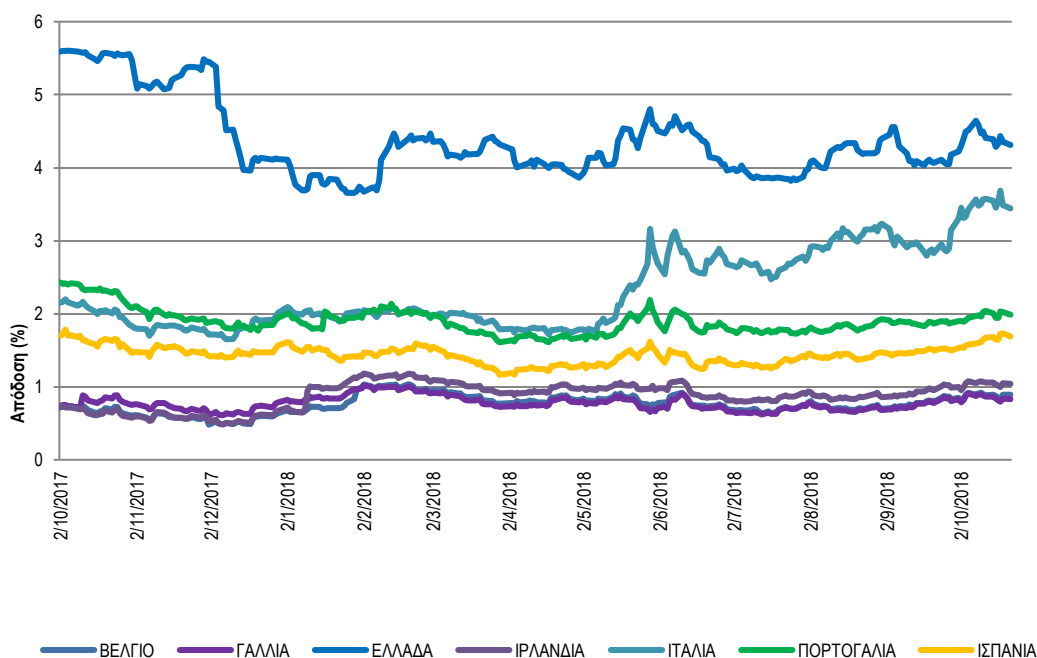

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Μετά το τέλος Αυγούστου, η απόδοση του δεκαετούς ελληνικού ομολόγου, παρότι ευμετάβλητη εξαιτίας του δυσμενούς διεθνούς περιβάλλοντος, διατηρείται σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα από αυτά των προηγούμενων ετών και αντίστοιχα με τα επίπεδα της εξαετίας 2002-2008.

Κατά τη διάρκεια του 2018 οι αποδόσεις των δεκαετών κρατικών τίτλων των υπολοίπων χωρών του νότου της Ευρωζώνης, όπως η Πορτογαλία και η Ισπανία, πλην της Ιταλίας, καθώς και χωρών όπως το Βέλγιο, η Ιρλανδία και η Γαλλία, εξακολούθησαν να διαμορφώνονται κοντά στα ιστορικά χαμηλά τους επίπεδα (διάγραμμα 4.4).

Διάγραμμα 4.4 Αποδόσεις 10ετών κρατικών τίτλων
(ημερήσια στοιχεία – αποδόσεις)

Πηγή: ΟΔΔΗΧ

Πρωτογενής αγορά τίτλων

Λίγους μήνες μετά την κοινοπρακτική έκδοση πενταετούς ομολόγου τον Αύγουστο του 2017, το ΕΔ πραγματοποίησε τον Φεβρουάριο του 2018 νέα κοινοπρακτική έκδοση επταετούς ομολόγου ύψους 3.000 εκατ. ευρώ με σταθερό επιτόκιο 3,375%. Η τελευταία έκδοση επταετούς ομολόγου είχε γίνει τον Απρίλιο του 2010.

Κατά τη διάρκεια του έτους το ΕΔ συνέχισε να εκδίδει τίτλους βραχυπρόθεσμης διάρκειας. Η βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση πραγματοποιήθηκε με μηνιαίες εκδόσεις εντόκων γραμματίων διάρκειας 13 και 26 εβδομάδων και τριμηνιαίες 52 εβδομάδων, καθώς επίσης και με σύναψη συμφωνιών *repos* κυρίως με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Στις 30/09/2018 το ανεξόφλητο υπόλοιπο των ΕΓΕΔ ανερχόταν σε 15.283 εκατ. ευρώ, ενώ τα *repos* ανήλθαν σε 21.213 εκατ. ευρώ.

Ο μεσοσταθμικός συντελεστής κάλυψης των δημοπρασιών ΕΓΕΔ διαμορφώθηκε στο 2,00. Το μέσο σταθμικό επιτόκιο νέου δανεισμού, το οποίο διαμορφώθηκε από τις εκδόσεις εντόκων γραμματίων, του νέου επταετούς ομολόγου και των δανείων που χορηγήθηκαν από τον ESM, έως 30/09/2018 διαμορφώθηκε στο 1,40%, ενώ η μέση φυσική διάρκεια του νέου δανεισμού διαμορφώθηκε σε 19,88 έτη, έναντι 9,95 ετών την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

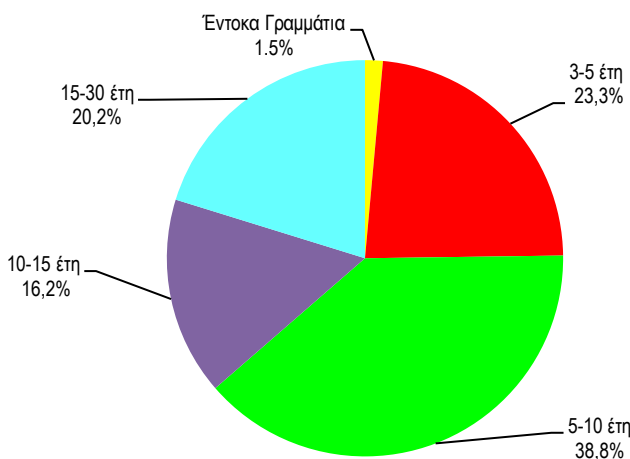
Δευτερογενής αγορά τίτλων

Η συνολική αξία των συναλλαγών που καταγράφηκε στο Σύστημα Άυλων Τίτλων της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία περιλαμβάνει τις αγοραπωλησίες τίτλων και τις συμφωνίες επαναγοράς στην εξωχρηματοπιστηριακή αγορά (*over-the-counter*) και τις ηλεκτρονικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης, διαμορφώθηκε σε 68,11 δισ. ευρώ το τρίτο τρίμηνο του 2018 έναντι 50,27 δισ. ευρώ το δεύτερο τρίμηνο του 2018 και 86,79 δισ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο του 2018.

Κατά το τρίτο τρίμηνο του 2018, το 36,4% της συναλλακτικής δραστηριότητας στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ) επικεντρώθηκε σε μακροπρόθεσμους τίτλους με διάρκεια από 10 έως 30 έτη, το 38,8% σε τίτλους με διάρκεια από 5 έως 10 έτη, το 23,3% σε μεσοπρόθεσμους τίτλους με διάρκεια από 3 έως 5 έτη και το 1,5% αφορούσε τίτλους εντόκων γραμματίων.

Η κατανομή της αξίας των συναλλαγών της ΗΔΑΤ ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια των τίτλων, κατά το τρίτο τρίμηνο του 2018, παρουσιάζεται στο διάγραμμα 4.5.

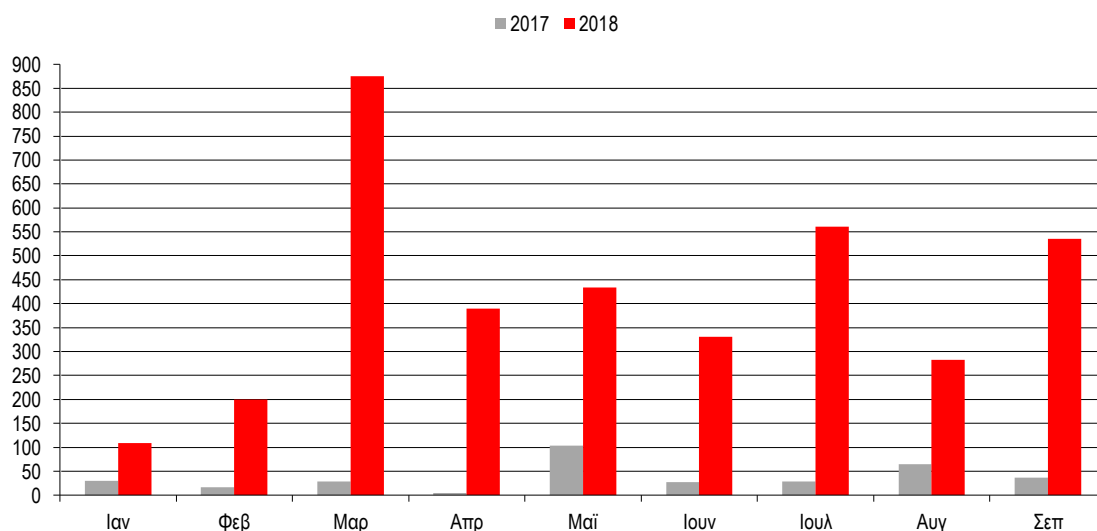
**Διάγραμμα 4.5 Αξία συναλλαγών στην ΗΔΑΤ γ' τρίμηνο 2018
(με βάση την εναπομένουσα διάρκεια των τίτλων)**

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος, ΗΔΑΤ

Το εννεάμηνο του 2018 η συναλλακτική δραστηριότητα στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ) κινήθηκε σε πολύ υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η εξέλιξη της αξίας των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκε στην ΗΔΑΤ για τα εννεάμηνα των ετών 2017 και 2018, ανά μήνα, παρουσιάζεται στο διάγραμμα 4.6.

Διάγραμμα 4.6 Μηνιαίος όγκος συναλλαγών επί τίτλων του Δημοσίου στην ΗΔΑΤ (σε εκατ. ευρώ)

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος, ΗΔΑΤ

Η σύνθεση της ομάδας των βασικών διαπραγματευτών αγοράς κατά το τρέχον έτος αποτελείται από 4 ελληνικά και 17 διεθνή πιστωτικά ιδρύματα.

7. Βασικές κατευθύνσεις δανεισμού και διαχειριστικοί στόχοι έτους 2019

Κατά το έτος 2018 συνεχίστηκε η αξιοποίηση και η βέλτιστη διαχείριση του μεγαλύτερου μέρους των ταμειακών διαθεσίμων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, μέσω της εφαρμογής του προγράμματος πράξεων διαχείρισης ταμειακής ρευστότητας υπό τη μορφή repo agreements, που συνάπτει ο ΟΔΔΗΧ. Ειδικότερα, μέσω του εν λόγω προγράμματος παρέχονται ανταγωνιστικές υψηλές αποδόσεις επ' ωφελεία των φορέων, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται αντίστοιχο όφελος ως προς το δημοσιονομικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης, με σωρευτικά θετικές επιπτώσεις για τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους.

Η βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση του ΕΔ για το έτος 2018 συνεχίστηκε να υλοποιείται και μέσω εκδόσεων εντόκων γραμματίων, όπου για πρώτη φορά, στις 16/3/2018, μετά από σχεδόν οκτώ έτη, ήτοι από τον Απρίλιο του 2010, εκδόθηκαν ετήσια έντοκα γραμμάτια με διάρκεια 52 εβδομάδων. Αντίστοιχες εκδόσεις έλαβαν χώρα τόσο τον Ιούνιο όσο και τον Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους, ενώ

έχει προγραμματιστεί νέα έκδοση ετήσιων ΕΓΕΔ για τον μήνα Δεκέμβριο. Με τον τρόπο αυτό ολοκληρώνεται ο σχεδιασμός για τη σταδιακή αντικατάσταση μέρους των υφιστάμενων εκδόσεων ΕΓΕΔ διάρκειας 13 και 26 εβδομάδων με νέες εκδόσεις ΕΓΕΔ 52 εβδομάδων, επιτυγχάνοντας παράλληλα την επέκταση της μέσης σταθμικής ωρίμανσης του βραχυχρόνιου δανεισμού και τον περαιτέρω περιορισμό του κινδύνου αναχρηματοδότησης. Στον σχεδιασμό για το δανειακό πρόγραμμα του έτους 2019 εντάσσεται, μεταξύ άλλων, η ανακύκλωση τεσσάρων εκδόσεων ΕΓΕΔ με διάρκεια 52 εβδομάδων.

Η τελευταία έκδοση του επταετούς ομολόγου του ΕΔ, τον Φεβρουάριο του 2018, που είχε ως στόχο την αναδημιουργία επαρκούς ρευστότητας, τον εμπλουτισμό της καμπύλης αποδόσεων ομολόγων αναφοράς του ΕΔ, καθώς επίσης και την ενίσχυση των ταμειακών διαθεσίμων ασφαλείας για την απρόσκοπτη χρηματοδότηση του ΕΔ. Σε συνέχεια της εν λόγω έκδοσης, ο σχεδιασμός της εκδοτικής πολιτικής για το έτος 2019 περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σειρά νέων ομολογιακών εκδόσεων σταθερού επιτοκίου με κομβικές διάρκειες, που θα συμπληρώνουν τα κενά του φάσματος λήξεων του ελληνικού χαρτοφυλακίου χρέους.

Λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων υψηλών ταμειακών διαθεσίμων που διατηρεί το ΕΔ τα οποία, ακόμα και υπό εξαιρετικά συντηρητικές εκτιμήσεις επαρκούν για να καλύψουν τις μικτές χρηματοδοτικές του ανάγκες, τουλάχιστον για τα δύο επόμενα έτη, οι στόχοι της εκδοτικής πολιτικής για το έτος 2019 αλλά και μετέπειτα θα προσανατολιστούν: σε ομολογιακές εκδόσεις με υψηλή ρευστότητα και όγκο, στη διατήρηση μίας αντιπροσωπευτικής καμπύλης αποδόσεων ελληνικών κρατικών χρεογράφων αναφοράς, καθώς επίσης και στη συνεχή και αδιάλειπτη παρουσία του ΕΔ στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, ως εκδότη κρατικών χρεογράφων, παρέχοντας παράλληλα την αναγκαία διαφάνεια και προβλεψιμότητα στην επενδυτική κοινότητα.

Το σύνολο των νέων ετήσιων εκδόσεων δεν αναμένεται να ξεπερνά τις ετήσιες αποπληρωμές χρεολυσίων, ενώ η αναμενόμενη υπερβάλλουσα ρευστότητα θα αξιοποιηθεί στο πλαίσιο ενός συντεταγμένου προγράμματος διαχείρισης υφιστάμενων υποχρεώσεων χαρτοφυλακίου χρέους, κατά τα πρότυπα των αντίστοιχων προγραμμάτων που έλαβαν χώρα στο πρόσφατο παρελθόν.

Κατά το επόμενο έτος, θα διατηρηθούν οι βασικοί μεσοπρόθεσμοι στόχοι διαχείρισης του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους, όπως είναι η διατήρηση του συναλλαγματικού κινδύνου στα σημερινά ελάχιστα επίπεδα για τα δάνεια εκτός ευρώ και η βελτίωση της αναλογίας χρέους σταθερού επιτοκίου στο σύνολο του χαρτοφυλακίου.

Σημειώνεται ότι μετά (α) την ολοκλήρωση της εφαρμογής τόσο των βραχυχρόνιων μέτρων για το χρέος όσο και των αποφάσεων για τα μεσο-μακροχρόνια μέτρα, (β) την ενσωμάτωση των παραμέτρων κινδύνου του χαρτοφυλακίου υποχρεώσεων του EFSF στο χαρτοφυλάκιο του ελληνικού δημόσιου χρέους και (γ) την υλοποίηση του εγκεκριμένου διαχειριστικού προγράμματος για το έτος 2018, η συμμετοχή των υποχρεώσεων κυμαινόμενου επιτοκίου στο σύνολο του δημοσίου χρέους αναμένεται να περιοριστεί κάτω του 15%, μειώνοντας σημαντικά τον επιτοκιακό κίνδυνο για το ΕΔ. Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι τα παραπάνω επετεύχθησαν σε περιβάλλον ιστορικά χαμηλών επιτοκίων, διασφαλίζοντας έτσι επί μακρό χρονικό διάστημα χαμηλές, σταθερές και προβλέψιμες δαπάνες τόκων για το ΕΔ. Εφόσον οι συνθήκες της αγοράς παραμείνουν ευνοϊκές, η διαχειριστική αυτή πολιτική θα συνεχισθεί περαιτέρω.

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Η χορήγηση εγγυήσεων από το Ελληνικό Δημόσιο αποτελεί ένα σημαντικό μέσο στην άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής, το οποίο μέχρι σήμερα έχει χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση δημόσιων και ιδιωτικών φορέων της οικονομίας.

Βασική επιδίωξη είναι η ορθή διαχείριση των εγγυήσεων, σύμφωνα με διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, όπως προβλέπονται στο ν. 4549/2018 (άρθρα 91-108) και στην ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων (άρθρα 107-108 της ΣΛΕΕ).

Συγκεκριμένα, η πολιτική εγγυήσεων που ακολουθήθηκε κατά τα προηγούμενα έτη ήταν ενταγμένη στο πλαίσιο των κριτηρίων και των στόχων της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης, με το όριο παροχής νέων εγγυήσεων να είναι κατ' αρχήν μηδενικό με εξαίρεση:

- τις εγγυήσεις που παρέχονται για δανεισμό φορέων εντός της Γενικής Κυβέρνησης,
- τις εγγυήσεις που παρέχονται για τη στήριξη των τραπεζών,
- τις εγγυήσεις που σχετίζονται με δάνεια που χορηγούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων,
- τις εγγυήσεις που χορηγούνται για φυσικές καταστροφές σε ιδιώτες και επιχειρήσεις που έχουν αποδεδειγμένα υποστεί ζημιές (μείον τυχόν ποσά που εισέπραξαν ως ασφαλιστική αποζημίωση), μέχρι του ποσού των 30 εκατ. ευρώ.

Από το έτος 2019 και εξής το ανώτατο όριο παροχής νέων εγγυήσεων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών βάσει των διατάξεων του άρθρου 104 του ν. 4549/2018 και δεν δύναται να υπερβαίνει το 1,5% των πρωτογενών δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού του αντίστοιχου έτους.

Για το έτος 2018 τα στοιχεία των εγγυήσεων εκτιμάται να διαμορφωθούν ως εξής (πίνακας 4.10 και διάγραμμα 4.7):

- οι νέες εγγυήσεις θα κυμανθούν στο 0,06% του ΑΕΠ, έναντι 0,15% το 2017,
- οι καταπτώσεις αναμένεται να διαμορφωθούν στο 0,05% του ΑΕΠ, έναντι 0,38% το 2017,
- το ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο αναμένεται να διαμορφωθεί στο 5,6% του ΑΕΠ, έναντι 6,4% το 2017.

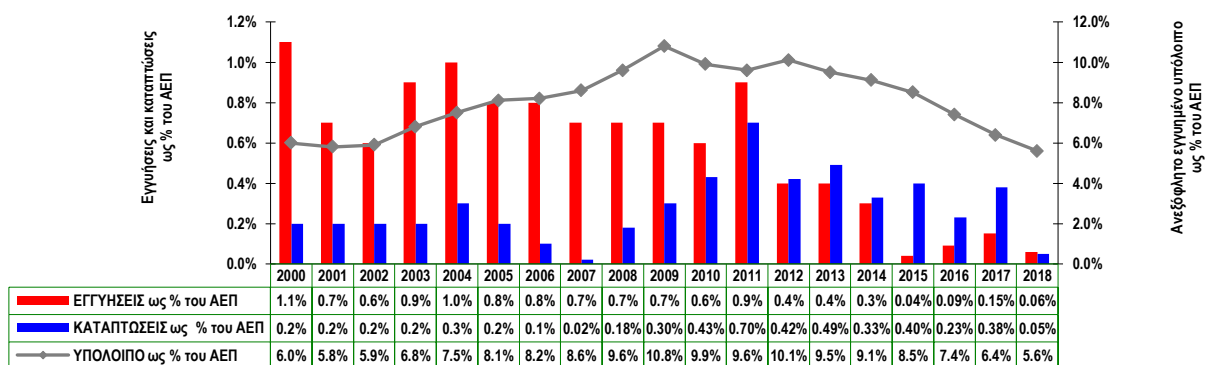
Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία του πίνακα 4.10 και του διαγράμματος 4.7 δεν περιλαμβάνουν τις εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί προς τα πιστωτικά ιδρύματα τόσο στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ρευστότητάς τους όσο και στο πλαίσιο του Προγράμματος Ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας.

Πίνακας 4.10 Εγγυήσεις, ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο, καταπτώσεις και προμήθειες εγγυήσεων κατά τα έτη 2000-2018
(σε εκατ. ευρώ)

	Εγγυήσεις		Ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο		Καταπτώσεις		Έσοδα από προμήθειες εγγυήσεων του Δημοσίου και εισπράξεις από ΔΟΥ	Καταπτώσεις που τελικά βαρύνουν το Δημόσιο	
	(1)		(2)		(3)		(4)	(5) = (3)-(4)	
	1/1-31/12		την 31/12		1/1-31/12		1/1-31/12	1/1-31/12	
Έτος	Ποσά	Εγγυήσεις ως % του ΑΕΠ	Ποσά	Υπόλοιπο ως % του ΑΕΠ	Ποσά	Καταπτώσεις ως % του ΑΕΠ	Ποσά	Ποσά	Καταπτώσεις ως % του ΑΕΠ
2000	1.511,4	1,1	8.416,7	6,0	332,3	0,2	35,3	297,0	0,21
2001	1.011,0	0,7	8.819,3	5,8	366,7	0,2	45,8	320,9	0,21
2002	905,0	0,6	9.714,6	5,9	360,5	0,2	47,3	313,2	0,19
2003	1.545,5	0,9	12.143,4	6,8	293,6	0,2	66,4	227,2	0,13
2004	1.848,4	1,0	14.436,5	7,5	593,9	0,3	57,9	536,0	0,28
2005	1.628,2	0,8	16.200,5	8,1	373,9	0,2	51,2	322,7	0,16
2006	1.736,0	0,8	17.936,1	8,2	94,6	0,1	49,2	45,4	0,02
2007	1.656,6	0,7	19.929,0	8,6	42,3	0,02	57,3	-15,0	-0,01
2008	1.788,0	0,7	23.232,0	9,6	434,1	0,18	68,4	365,7	0,15
2009	1.563,7	0,7	25.586,6	10,8	704,8	0,30	70,7	634,1	0,27
2010	1.254,4	0,6	22.438,2	9,9	974,2	0,43	78,5	895,7	0,40
2011	1.804,9	0,9	19.950,8	9,6	1.442,0	0,70	135,8	1.306,2	0,63
2012	688,0	0,4	19.314,7	10,1	796,0	0,42	72,6	723,4	0,38
2013	634,7	0,4	17.234,4	9,5	877,5	0,49	170,0	707,5	0,39
2014	536,6	0,3	16.315,0	9,1	588,2	0,33	83,0	505,2	0,28
2015	65,0	0,04	15.121,2	8,5	702,1	0,40	72,0	630,1	0,36
2016	162,9	0,09	13.122,9	7,4	412,3	0,23	108,4	303,9	0,17
2017	266,6	0,15	11.546,4	6,4	676,7	0,38	57,4	619,3	0,34
2018*	111,5	0,06	10.358,4	5,6	88,7	0,05	56,8	31,9	0,02

*Τα στοιχεία για το έτος 2018 αποτελούν εκτίμηση.

Διάγραμμα 4.7 Εγγυήσεις, καταπτώσεις και ανεξόφλητο εγγυημένο υπόλοιπο κατά τα έτη 2000-2018
(ως % του ΑΕΠ)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι καταπτώσεις (μπλε στήλη) αφορούν εγγυήσεις προηγούμενων ετών.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Ενίσχυση ρευστότητας της οικονομίας

- Με την ψήφιση του ν.3723/2008 «Ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοοικονομικής κρίσης και άλλες διατάξεις» επιχειρήθηκε η θωράκιση της ελληνικής οικονομίας από τις επιπτώσεις της διεθνούς κρίσης μέσω της ενίσχυσης της ρευστότητας του πιστωτικού συστήματος. Σκοπός ήταν να αποκτήσουν οι τράπεζες επιπλέον κεφάλαια για τη χορήγηση πιστώσεων στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις και να αμβλυνθούν οι πιέσεις στα επιτόκια χορηγήσεων.

Οι εγγυήσεις που είναι σε ισχύ στις 30/09/2018 ανέρχονται στο ποσό των 350 εκατ. ευρώ και παρουσιάζουν μείωση σε σχέση με το έτος 2017, καθώς το ύψος τους ήταν 380 εκατ. ευρώ στις 31/12/2017. Οι παραπάνω εγγυήσεις παρέχονται έναντι προμήθειας, η οποία αποτελεί έσοδο του Ελληνικού Δημοσίου. Συγκεκριμένα, το εννεάμηνο του 2018 έχει εισπραχθεί το συνολικό ποσό των 2,34 εκατ. ευρώ.

- Σύμφωνα με τον ν.3845/2010 «Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη-μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο» δόθηκε η δυνατότητα παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου στην Τράπεζα της Ελλάδος για κάλυψη πιστώσεων σε τράπεζες που εδρεύουν στην Ελλάδα και παραμένουν φερέγγυες, με σκοπό την αντιμετώπιση προσωρινών βραχυπρόθεσμων προβλημάτων ρευστότητας (Emergency Liquidity Assistance - ELA).

Οι εγγυήσεις που είναι σε ισχύ ανέρχονται στο ποσό των 2,43 δισ. ευρώ και για το έτος 2018 έχει εισπραχθεί προμήθεια συνολικού ποσού 19,61 εκατ. ευρώ.

- Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας χορηγεί δάνεια στα τραπεζικά ιδρύματα με αποκλειστικό σκοπό τη χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Οι εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την κάλυψη των εν λόγω δανείων είναι συνολικού ύψους 1,240 δισ. ευρώ, το ανεξόφλητο υπόλοιπο αυτών των δανείων ανέρχεται σε 1,096 δισ. ευρώ και έχει εισπραχθεί προμήθεια 8,85 εκατ. ευρώ μέχρι τις 30/9/2018.

- Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει θέσει σε εφαρμογή το πρόγραμμα Ενίσχυσης της Χρηματοδότησης του Εμπορίου (Trade Finance Facility), ένα εργαλείο βραχυπρόθεσμης εγγύησης, προσφέροντας έως και 500 εκατ. ευρώ για τη στήριξη του διεθνούς εμπορίου των ελληνικών μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Με βάση το πρόγραμμα αυτό έχει μέχρι σήμερα παρασχεθεί εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συνολικού ποσού 10 εκατ. ευρώ.

- Τέλος, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε συνεργασία με την ΕΕ έχει θέσει σε εφαρμογή πιλοτικό πρόγραμμα για τη χρηματοδότηση επενδύσεων από επιχειρήσεις ΝΠΔΔ και φυσικά πρόσωπα, με σκοπό την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης.